Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych
do spraw postępowań przed Europejskim
Trybunałem Praw Człowieka

DPT.433.8.2021
Warszawa, 30 października 2026 r.

Przewodnik MSZ nt. publikacji i tłumaczenia dokumentów dotyczących Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

I. Strony internetowe

Europejski Trybunał Praw Człowieka ma własną stronę internetową, a także konta na platformach YouTube i X (Twitter). Ponadto Trybunał ma kilka wyspecjalizowanych portali informacyjnych:

- baza orzecznictwa HUDOC (interfejs w 8 językach)
- Platforma Wymiany Wiedzy (*Knowledge Sharing Platform*)
- strona Sieci Sądów Najwyższych (*Superior Courts Network*)

W bazie HUDOC są dostępne także dokumenty innych organów monitoringowych Rady Europy (por. sekcje: HUDOC-ECRI, HUDOC-CPT itp.).

Zarówno Ministerstwo Spraw Zagranicznych, jak i Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzą strony internetowe poświęcone Konwencji oraz Europejskiemu Trybunałowi Praw Człowieka. Informacje te można znaleźć na stronach:

- Ministerstwa Spraw Zagranicznych
- Ministerstwa Sprawiedliwości

MS wydaje również *Newsletter* poświęcony orzecznictwu Trybunału, publikowany cyklicznie w trybie półrocznym. Osoby zainteresowane mogą go subskrybować (link). Aktualności dotyczące najnowszego orzecznictwa Trybunału są także publikowane na stronach:

- Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
- Ministerstwa Sprawiedliwości

Tekst Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w języku polskim, w wersji ujednoliconej przygotowanej przez Radę Europy, wraz ze wszystkimi protokołami dodatkowymi, jest opublikowany m.in. na stronach:

- Ministerstwa Spraw Zagranicznych
- Ministerstwa Sprawiedliwości
- Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Formularz skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w języku polskim wraz z informacjami na temat składania skarg są opublikowane na stronach:

- Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
- Ministerstwa Spraw Zagranicznych
- Ministerstwa Sprawiedliwości

II. Tłumaczenie orzecznictwa ETPC

Tłumaczenia wyroków Trybunału, w których stwierdzono naruszenia Konwencji w sprawach dotyczących Polski, są przygotowywane przez ministrów właściwych z uwagi na treść naruszenia stwierdzonego w wyroku[1]. Niektórzy ministrowie tłumaczą też wybrane wyroki ETPC stwierdzające brak naruszenia lub decyzje o niedopuszczalności dotyczące tematyki w zakresie ich właściwości.

Niektóre orzeczenia ETPC dotyczące innych państw (lub ich oficjalne streszczenia - *legal summary*) zostały przetłumaczone przez Trybunał Konstytucyjny, Naczelny Sąd Administracyjny, Ministerstwo Sprawiedliwości i Prokuraturę Krajową oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych[2].

Od 2025 r. MSZ współpracuje z Instytutem Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego. W ramach tej współpracy studenci Instytutu Romanistyki tłumaczą w roku akademickim po jednym orzeczeniu Trybunału wydanym w języku francuskim w sprawach dotyczących innych państw, a MSZ przekazuje propozycje orzeczeń do tłumaczenia oraz zapewnia podstawową korektę.

Wszystkie powyższe tłumaczenia na język polski są dostępne na stronach:

- Ministerstwa Sprawiedliwości
- Europejskiego Trybunału Praw Człowieka – w bazie HUDOC

Linki i niekiedy tłumaczenia na język polski niektórych orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach dotyczących innych państw są dostępne również na stronach:

- Trybunału Konstytucyjnego
- Naczelnego Sądu Administracyjnego
- Prokuratury Krajowej

Informacje na temat możliwości i trybu tłumaczenia orzecznictwa Trybunału i innych dokumentów Rady Europy można uzyskać w MSZ pod adresem: dpt.pelnomocnik.etpc@msz.gov.pl

---

[1] Zgodnie z zarządzeniem nr 73 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2007 r. w sprawie utworzenia Zespołu do spraw Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

[2] Tłumaczenia te zostały przygotowywane w ramach Porozumienia ws. tłumaczenia i udostępniania orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, zawartego dnia 24 marca 2014 r. między Ministrem Sprawiedliwości, Ministrem Spraw Zagranicznych, Trybunałem Konstytucyjnym oraz Naczelnym Sądem Administracyjnym. Dnie 31 sierpnia 2015 r. do Porozumienia przystąpił Prokurator Generalny.

III. Tłumaczenie innych dokumentów ETPC

Tłumaczenia Regulaminu Trybunału wraz z Wytycznymi dotyczącymi praktyki przygotowuje i aktualizuje MSZ. Tłumaczenia te są publikowane na stronach:

- Ministerstwa Spraw Zagranicznych
- Ministerstwa Sprawiedliwości
- Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

MS i częściowo MSZ lub sam ETPC tłumaczą na język polski niektóre materiały opracowywane przez Kancelarię Trybunału i zamieszczane na nowej platformie Wymiany Wiedzy (*Knowledge Sharing*) Trybunału.

Tłumaczenia Przewodnika ws. Dopuszczalności, opracowanego przez Trybunał, przygotowuje MSZ. Kolejne wersje są publikowane na stronach:

- Ministerstwa Spraw Zagranicznych
- Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
  /w sekcji „*Other Languages*" oraz na stronie poświęconej składaniu skargi.

Tłumaczenie pozostałych przewodników Trybunału po artykułach Konwencji lub tematach przekrojowych rozważa MS. Tłumaczenia wcześniejszych wersji przewodników dotyczących art. 5 i art. 6 Konwencji (aspekt cywilny i karny), a także przewodnika dotyczącego art. 14 Konwencji i Protokołu nr 12, przygotowane przez MS lub ETPC, są dostępne na stronie:

- Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
  /w sekcji „*Other Languages*"

Na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości są dostępne tłumaczenia trzech wcześniejszych podręczników opracowanych przez Program HELP.

Tłumaczenia niektórych opracowań tematycznych Trybunału (tzw. *Key Themes*), przygotowało MS. Tłumaczenia są opublikowane na stronie:

- Ministerstwa Sprawiedliwości

Tłumaczenia tzw. zestawień tematycznych (*factsheets*), opracowywanych przez Trybunał, przygotowuje MS (do tej pory przetłumaczono ich 70). Tłumaczenia są publikowane na stronach:

- Ministerstwa Sprawiedliwości
- Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
  /na dole strony – w sekcji „Polish"

Tłumaczenia fiszki informacyjnej Trybunału nt. Polski (tzw. profil krajowy) przygotowuje MS. Jest ono dostępne na stronie:

- Ministerstwa Sprawiedliwości

W ramach Europejskiego Programu Edukacji o Prawach Człowieka dla Przedstawicieli Zawodów Prawniczych (Programu HELP) funkcjonuje platforma z bezpłatnymi e-kursami tematycznymi, niektóre dostępne są w języku polskim:

- katalog kursów Programu HELP

IV. Dokumenty dotyczące procesu wykonywania orzeczeń ETPC

Na stronie MSZ zamieszczony jest tekst *zarządzenia nr 73 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2007 r. w sprawie utworzenia Zespołu do spraw Europejskiego Trybunału Praw Człowieka* (wersja ujednolicona). Określa ono algorytm postępowania w celu wykonania wyroków i decyzji Trybunału wydanych w sprawach dotyczących Polski. Na stronie tej publikowane są także sprawozdania z posiedzeń Zespołu.

Wszystkie teksty planów działań i raportów z wykonania wyroków ETPC, a także decyzji i uchwał Komitetu Ministrów RE są dostępne w języku angielskim lub francuskim:

- w bazie HUDOC-EXEC

Dokumenty dotyczące Polski można znaleźć pod następującymi adresami:

- Sprawy zawisłe
- Plany działań
- Decyzje Komitetu Ministrów
- Komunikacje
- Sprawy zakończone
- Raporty z wykonania
- Rezolucje Komitetu Ministrów

Dodatkowe informacje i dokumenty dotyczące procesu wykonywania orzeczeń ETPC można też znaleźć na stronie:

- Departamentu Wykonywania Wyroków ETPC Rady Europy, w tym:

  - raporty roczne
  - zestawienia tematyczne rozwiązań wprowadzonych przez państwa w celu wykonania wyroków ETPC w określonych obszarach tematycznych
  - fiszki nt. stanu wykonywania wyroków ETPC przez poszczególne państwa.

Od 2014 r. MSZ przygotowuje raporty roczne z wykonywania wyroków Trybunału przez Polskę. Wszystkie są dostępne na stronie:

- Ministerstwa Spraw Zagranicznych

  - Niektóre z raportów są nadal dostępne w formie papierowej. Można je otrzymać bezpłatnie na wniosek skierowany do Pełnomocnika (na adres: dpt.pelnomocnik.etpc@msz.gov.pl).

W raportach rocznych są zamieszczane tłumaczenia na język polski:

- decyzji Komitetu Ministrów RE dotyczących wykonania wyroków ETPC w sprawach polskich,
- planów działań lub raportów z wykonania oraz
- informacji dodatkowych przekazywanych przez Polskę do Komitetu Ministrów RE

V. Tłumaczenie zaleceń i raportów Rady Europy

1. Komitetu Ministrów RE oraz Komitetu Zarządzającego Praw Człowieka

Tłumaczenia na język polski szeregu zaleceń tematycznych Komitetu Ministrów Rady Europy i Komitetu Zarządzającego Praw Człowieka (CDDH), istotnych z punktu widzenia wdrażania Konwencji, przygotowuje i zamieszcza na swojej stronie MSZ.

Dotychczas przygotowało następujące tłumaczenia:

- Narzędziownik do oceny wpływu na prawa człowieka środków podejmowanych przez państwo w sytuacji kryzysowej – publikacja Rady Europy
- Zalecenie CM/Rec(2024)7 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie skutecznej ochrony praw człowieka w sytuacjach kryzysowych, wraz z raportem wyjaśniającym, wraz z raportem Komitetu CDDH na ten temat
- Zalecenie CMRec(2021)4 w sprawie publikacji i rozpowszechniania Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz innych istotnych tekstów
- Zalecenie CM/Rec(2021)2 Komitetu Ministrów Rady Europy dla państw członkowskich w sprawie środków przeciwko handlowi towarami używanymi do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania – wraz z raportem wyjaśniającym
- Europejskie Reguły Więzienne – zrewidowane 1 lipca 2020 r.
- Zalecenie CM/Rec(2019)6 Komitetu Ministrów Rady Europy dla państw członkowskich w sprawie rozwoju instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich
- Zalecenie CM/Rec(2019)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie systemu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w kształceniu uniwersyteckim oraz szkoleniu zawodowym
- Zalecenie CM/Rec(2018)11 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich dotyczące potrzeby wzmocnienia ochrony i promocji przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego w Europie
- Rekomendacja CMRec(2016)3 Komitetu Ministrów Rady Europy do państw członkowskich dotycząca praw człowieka i biznesu
- Rekomendacja CM/Rec(2014)2 Komitetu Ministrów dla Państw członkowskich w sprawie promocji praw osób starszych
- Zalecenie Rec(2004)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie kontroli zgodności projektów aktów prawnych oraz istniejącego prawa i praktyki administracyjnej ze standardami wyrażonymi w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka
- Zalecenie Rec (2004)4 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w kształceniu uniwersyteckim oraz szkoleniu zawodowym
- 3 deklaracje wysokiego szczebla przyjęte na konferencjach odpowiednio w Interlaken, Brighton i Brukseli.

Niektóre z tłumaczeń są przekazywane do Rady Europy.

2. Europejskiej Komisji przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji

MSZ prowadzi zakładkę w języku polskim poświęconą Europejskiej Komisji przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI).

Wszystkie raporty monitoringowe ECRI na temat Polski są tłumaczone przez Radę Europy. Są one opublikowane na stronach:

- ECRI
- HUDOC-ECRI
- Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Konkluzje ECRI nt. realizacji przez Polskę priorytetowych zaleceń są tłumaczone przez MSZ. Tłumaczenia są opublikowane na stronie:

- Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Na stronie HUDOC-ECRI są opublikowane Zalecenia Polityki Ogólnej ECRI, niektóre z nich zostały przetłumaczone na język polski przez ECRI lub MSZ.

Na stronie MSZ dostępne są również dokumenty dotyczące wyłaniania kandydatów na członków ECRI.

VI. Dokumenty dotyczące wyboru sędziów ETPC

MSZ prowadzi stronę poświęconą procedurze wyłaniania kandydatów i wybierania sędziów ETPC. Znaleźć na niej można najważniejsze akty prawne, zalecenia i inne dokumenty, przyjęte zarówno w Polsce, jak i w Radzie Europy (niektóre w tłumaczeniu na język polski), m.in.:

- Wytyczne Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie wyłaniania kandydatów na urząd sędziego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 28 marca 2012 r., wraz z raportem wyjaśniającym
- Rezolucja Komitetu Ministrów Rady Europy CM/Res(2010)26 z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie powołania Doradczego Panelu Ekspertów do spraw wyłonienia kandydatów na wybór na stanowisko sędziego ETPC
- Memorandum Sekretariatu Zgromadzenia Parlamentarnego RE nt. wyboru sędziów ETPC (luty 2024 r.)
- Krótki przewodnik nt. roli Doradczego Panelu Ekspertów oraz minimalnych kwalifikacji wymaganych od kandydatów do ETPC
- zarządzenie nr 8 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw wyłonienia kandydatów z ramienia Rzeczypospolitej Polskiej na urząd Sędziego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (Dz. Urz. Min. Spraw Zagr. poz. 13)
- Regulamin wyłaniania kandydatów z ramienia Rzeczypospolitej Polskiej na urząd Sędziego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 13 marca 2024 r.

Dokumenty i informacje Rady Europy na temat procedury wyboru sędziów ETPC są dostępne na stronie:

- Zgromadzenia Parlamentarnego RE

VII. Opracowania i publikacje

MSZ przygotowuje publikacje poświęcone tematyce Konwencji i orzecznictwa ETPC, w tym dwujęzyczne publikacje z corocznych Seminariów Warszawskich zawierające wygłoszone na nich prelekcje. Większość z tych publikacji jest dostępna na stronie:

- Ministerstwa Spraw Zagranicznych
    - Niektóre z publikacji MSZ są nadal dostępne w formie papierowej. Można je otrzymać bezpłatnie na wniosek skierowany do Pełnomocnika (na adres: dpt.pelnomocnik.etpc@msz.gov.pl).

MS opracowało szereg materiałów analitycznych dotyczących orzecznictwa ETPC. Są one dostępne na następujących stronach:

- Standardy Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
- Zestawienia Roczne orzeczeń Trybunału

Publikacje oraz inne opracowania dotyczące praw człowieka i orzecznictwa Trybunału przygotowują także:

Naczelny Sąd Administracyjny:
- Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego
- publikacje

Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego:
- przeglądy orzecznictwa ETPC pt. Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Komentarz Orzeczniczy

Policja:
- publikacje